

ที่ นร ๑๒๐๖/๗๖

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๓ และ
กฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. ๒๕๕๓

เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

อ้างอิง ๑. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๗.๒/๒๘๓๖๘ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
๒. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๖/๒๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างอิง ๑. กรมการปกครองได้ขอให้สำนักงาน ก.พ.ร. ดำเนินการแก้ไข
ข้อ ๑๓ ของกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๓ และข้อ ๙
ของกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. ๒๕๕๓ และตามหนังสือที่อ้างอิง ๒.
สำนักงาน ก.พ.ร. ได้มีหนังสือเชิญผู้แทนกรมการปกครองเพื่อเข้าร่วมประชุมชี้แจงประเด็นปัญหาในเรื่อง
ดังกล่าวต่อคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหาร
ราชการแผ่นดิน ตามความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

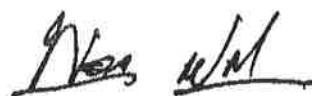
สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับ
การตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการพัฒนา
ระบบราชการเกี่ยวกับการตีความฯ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖
พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ ข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท
ทางแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดว่า “การดำเนินการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท โดยปกติให้กระทำ
ณ ที่ว่าการอำเภอ แต่ในกรณีจำเป็นประธานคณะผู้ไกล่เกลี่ยจะกำหนดให้ดำเนินการ ณ สถานที่ราชการอื่น
ก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้คู่พิพาททราบล่วงหน้าตามสมควร” และโดยที่ ข้อ ๙ วรรคหนึ่ง แห่งกฎกระทรวง
ว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดว่า “การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
ให้กระทำ ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือในกรณีจำเป็นจะกระทำ ณ สถานที่ราชการอื่นตามที่นายอำเภอกำหนด
ก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาทุกฝ่ายทราบล่วงหน้าตามสมควร” ซึ่งการที่กฎกระทรวงทั้ง ๒
ฉบับดังกล่าวได้กำหนดว่ากรณีปกติให้ใช้ที่ว่าการอำเภอเป็นสถานที่ในการดำเนินการไกล่เกลี่ยคดีแพ่งและ
คดีอาญา และในกรณีจำเป็นให้ดำเนินการไกล่เกลี่ย ณ สถานที่ส่วนราชการอื่น ก็เนื่องมาจากสถานที่ที่ใช้ใน
การไกล่เกลี่ยคดีแพ่งและคดีอาญาจะต้องมีความเป็นกลาง มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้การไกล่เกลี่ยสำเร็จ
โดยเร็ว และมีความพร้อมด้านการจัดทำสารบบการไกล่เกลี่ยคดีแพ่งและคดีอาญา รวมทั้งความพร้อมในการ
จัดทำสัญญาประนีประนอมยอมความกรณีไกล่เกลี่ยสำเร็จ จึงเห็นได้ว่าที่ว่าการอำเภอมีความพร้อมในทุกๆ
ด้าน และมีได้เป็นการเพิ่มขึ้นตอนหรือสร้างความยุ่งยากในการไกล่เกลี่ยแต่อย่างใด อีกทั้งการดำเนิน
กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่อำเภอหรือสถานที่ราชการย่อมมีหลักฐานที่สามารถตรวจสอบการดำเนินการ
และเวลาที่ใช้ในการประชุมได้อย่างชัดเจน และไม่มีค่าใช้จ่ายในการใช้สถานที่ ประกอบกับการแก้ไขปรับปรุง

กฎกระทรวง...

กฎกระทรวงหนึ่งฉบับก็ต้องผ่านกระบวนการขั้นตอนหลายขั้นตอน และเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจำนวนมาก เมื่อกรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงตามหนังสือกรมการปกครองว่า กรมการปกครองต้องการที่จะขอแก้ไขกฎกระทรวงฯ เพื่อให้ไปดำเนินการกระบวนการใกล้เคียงในสถานที่อื่นนอกจากสถานที่ราชการได้ โดยให้เหตุผลว่าการไปดำเนินการกระบวนการใกล้เคียง ณ สถานที่ราชการอื่นไม่สะดวกและอาจเกิดความไม่พอใจจากเจ้าของสถานที่ดังกล่าว นอกจากนี้การที่คู่พิพาทเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงตามกฎหมายกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวค่อนข้างน้อย สาเหตุมาจากกระบวนการใกล้เคียงและประนอมข้อพิพาทมีขั้นตอนยุ่งยากสร้างภาระโดยไม่จำเป็นทำให้คู่พิพาทต้องเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และทำให้เกิดความล่าช้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อพิจารณาเหตุผลที่กรมการปกครองขอแก้ไขกฎกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับในครั้งนี้ ก็จะเห็นได้ว่าการที่กฎกระทรวงฯ กำหนดให้คู่พิพาทดำเนินการใกล้เคียงในที่ว่าการอำเภอ หรือสถานที่ราชการ มิได้เป็นสาเหตุหลักในการที่ทำให้คู่พิพาทเข้ามาใช้กระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาทตามกฎหมายกระทรวงฯ จำนวนน้อยแต่อย่างใด ฉะนั้น การแก้ไขกฎกระทรวงฯ เฉพาะในส่วนของการใช้สถานที่อื่นในการดำเนินการกระบวนการใกล้เคียงนั้นจึงมิได้เป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากปัญหาที่แท้จริงที่กรมการปกครองเสนอเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนกระบวนการใกล้เคียงที่มีความยุ่งยากเท่านั้น แต่กรมการปกครองก็มิได้ระบุว่าขั้นตอนใดที่ประชาชนเห็นว่ายุ่งยากอย่างไร และเมื่อพิจารณาถึงความคุ้มค่าในการดำเนินการแก้ไขกฎกระทรวงฯ จะเห็นได้ว่า ไม่มีความคุ้มค่าที่จะดำเนินการแก้ไขกฎกระทรวงฯ แต่อย่างใด ดังนั้น ในขั้นนี้จึงยังไม่สมควรแก้ไขกฎกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับตามที่กรมการปกครองเสนอ แต่อย่างไรก็ดี คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินมีข้อสังเกตเพิ่มเติมด้วยว่า หากกรมการปกครองต้องการให้คู่พิพาทเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงทั้งคดีแพ่งและคดีอาญามากขึ้น กรมการปกครองก็ควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ในการเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงตามกฎหมายกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว รวมทั้งควรจะต้องดำเนินการใกล้เคียงให้สำเร็จโดยเร็ว และต้องบังคับตามที่คู่พิพาทตกลงกันได้จริง ซึ่งหากกรมการปกครองดำเนินการดังที่กล่าวได้ประชาชนก็จะเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงตามกฎหมายกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับเอง ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนสถานที่ใกล้เคียงตามที่กรมการปกครองเสนอมาแต่อย่างใด เนื่องจากการใกล้เคียงเป็นยุติธรรมทางเลือกที่มีกระบวนการที่สะดวก รวดเร็ว และประหยัดว่าที่ประชาชนจะไปดำเนินคดีในศาลยุติธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์อาจ ตรีกิจวัฒนากุล)

รองเลขาธิการ ก.พ.ร.

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ ก.พ.ร.